

Sólyom Réka*

SZÉPIRODALMI SZÖVEGEK NYELVI ÉS STILISZTIKAI VIZSGÁLATA A MAGYART IDEGEN NYELVKÉNT TANULÓ DIÁKOKKAL

Bevezetés

A középhaladó és haladó magyar nyelvi csoportok tanítása esetében a nyelvtanárnak számos alkalma, lehetősége van arra, hogy a nyelvtanulókkal különböző témájú, ugyanakkor a tárgyalt tananyaghoz kapcsolódó szöveget megismertessen, feldolgozzon. E szövegek a legkülönbözőbb forrásokból származhatnak: gondoljunk csak a napi- és hetilapokban található változatos témájú újságcikkekre, internetes oldalak híreire, s nem utolsósorban magyar szerzőktől származó szépirodalmi szövegekre (versekre, illetve prózára).

Az olvasás fontossága a nyelvoktatás folyamatában

Bárdos Jenő az olvasás folyamatának négy alaptípusát különíti el: ezek az extenzív, az intenzív, az információ lokalizálását célzó (scanning) és a lényegi pontok kiválasztására irányuló (skimming) olvasás (Bárdos 2000: 138–139). A magyart idegen nyelvként tanulók számára nagyon fontos az, hogy mind a választott tankönyvben szereplő szövegeket, mind a tanár által kiválasztott szövegtípusokat egészükben, globálisan s részleteikben is megértsék. Csoportos munka és a szövegek hangos felolvasása esetében ezeknek a típusoknak a Bárdos által említett skimming, illetve intenzív olvasástípus felel meg. A skimming típusú olvasás során „... az egyik legfontosabb alkézség a lényeges és lényegtelen elemek szétválasztása. A folyamat eredményeképpen az olvasó azonosítani tudja egy hosszabb szövegben is a legfontosabb pontokat, a mondanivaló lényegét [...]” (Bárdos 2000: 139). Ez az olvasástípus figyelhető meg a közösen feldolgozandó szöveg olvasásának abban a fázisában, amikor első alkalommal, közösen hangosan olvassuk fel a szöveget. Az olvasott szöveg feldolgozása ezután az intenzív olvasás módszerével történik. Ez egy „nem természetes, csak különleges helyzetekben (éppen a nyelvtanulásban) alkalmazott olvasástípus, amelynek célja a szöveg lehető legkisebb részeinek feltá-

---

Sólyom Réka, PhD hallgató, ELTEBTK Nyelvtudományi Doktori Iskola; oktató, Balassi Intézet, KRE BTK Magyar Nyelvtudományi Tanszék, solyomreka@hotmail.com

rása és aprólékos magyarázata” (Bárdos 2000: 138). A kiválasztott szöveg a megoldandó feladatok fajtáit s az olvasás típusát is meghatározza. Ahhoz, hogy a nyelvtanulók valóban megértsék az olvasottakat (tehát ahhoz, hogy valóban szövegértő olvasást végezzenek), „[...] A tanár felkészülése során az ismeretei és tapasztalatai alapján összegyűjti [...] az előismereteket, azt is átgondolja, hogy milyen ismeretei, tapasztalatai, érzelmei lehetnek tanítványainak, s megtervezi a szöveg olvasásának előkészítését” (A. Jászó 2006: 271).

Szövegértési feladatok összeállítása

A megfelelő szöveg kiválasztásán túl a tanár feladata az is, hogy a feldolgozott szöveghez kapcsolódó feladatokkal lássa el a nyelvtanulókat. Erre a célra többféle forrás is alkalmas: mind nyomtatott (pl. Goretity József–Laczkó Zsuzsa: *Nem csak novellák*), mind pedig az interneten fellelhető segédanyagok (például a www.magyarora.com oldal szövegértési feladatai), mind a tanár által összeállított feladatok felhasználhatók így.

A feladatok elvégzésében részt vevő csoportról

A csoporttal, melyben a fent említett szövegtípusokat feldolgoztuk, 2007 szeptemberétől 2008. május végéig dolgoztam együtt a Balassi Bálint Intézetben. Magyar nyelv-tudásuk alapján e csoport „középhaladó” majd „haladó” szintű minősítést kapott, nyelvi tudásszintjük tehát kezdetben B 2/2, később pedig C 1/1 szintűnek felelt meg. A csoport tagjai mindannyian más-más országból érkeztek: egy-egy kínai, koreai, olasz, német, amerikai és brazil hallgató vett részt az órákon a két félév során. Heti három alkalommal, összesen heti 12 órában tanulták a magyar nyelvet. Tankönyvünk Kovácsi Mária: *Itt magyarul beszélnek* című könyvének IV. kötet volt. Ezzel a kötetrel folyamatosan foglalkoztunk a két félév során, a kötetben szereplő nyelvtani törzsanyag és az olvasmányok szókincsének nehézsége ugyanis megkövetelte, hogy alaposan, nem túl gyors tempóban – s ha kell, egy-egy nyelvtani problémát ismételve – dolgozzuk fel a választott tankönyv anyagát.

A hallgatók gyakran igényelték s kérték egyéb segédanyagok használatát – ez mind a nyelvtani ismétlést, mind pedig magyar irodalmi alkotások s a kultúra mélyebb megismerését célozta. Tanárunkként olyan szépirodalmi és köznyelvi anyagok kiválasztására törekedtem, melyek segítségével a kurzus során tanult nyelvtani formák, jelenségek (például könyvünk esetében a melléknévi igenevek rendszere, az alárendelő és mellérendelő kötőszavak rendszere s ezek használata) feleleveníthetők. A kurzus során mind olyan újságcikkeket, melyek a napi eseményekkel – kultúrával, tudománnyal, technikával – kapcsolatosak, mind pedig szépirodalmi szövegeket (verseket és rövid novellákat) felhasználtam. A nyelvtanulóknak így alkalmuk nyílt arra, hogy azokat a szerkezeteket, nyelvtani formákat, melyeket a tankönyvből már megtanultak, s a könyv és más gyakorlókönyvek segítségével használatukat is gyakorolták, különböző típusú szövegekben is megismerhessék.

Nyelvi és stilisztikai vizsgálat

„[...] Az irodalmi párbeszéddek és a verses szövegformák – kevés kivétellel – csak a nyelvtanítás felsőbb szintjein lehetnek forrásszövegek, ugyanis mindig egyéni, írói nyelvhasználatot tükröznek” (Giay 2006: 142).

Mint arra a fenti megállapítás is utal, középhasaladó, haladó nyelviskolai csoportok esetében bizonyos szépirodalmi szövegek alkalmasak lehetnek arra, hogy megismertessük őket a nyelvtanulókkal. A fent bemutatott csoport diákjainak érdeklődésére jellemző volt, hogy mind a magyar kultúra, mind pedig magyar nyelvű szépirodalmi szövegek megismerésére nyitottak voltak, sőt, több alkalommal (olyan szerzők esetében, akiknek a műveit szívesen és láthatóan örömmel olvasták) kértek is, hogy hozzak még az adott írótól vagy költőtől újabb szövegeket. Az is gyakran előfordult, hogy egy-egy diák a tanórai munka után újabb verseket, novellákat olvasott el attól a szerzőtől, akinek a tanórán megismert műve elnyerte a tetszését. Az otthon önállóan olvasottakról ilyenkor be is számoltak a diákok, s gyakran voltak kérdéseik az olvasott szöveggel kapcsolatban (e kérdések – a hallgatók nyelvi tudásszintjéből következően – általában nem nyelvtani, hanem stilisztikai és pragmatikai jellegűek voltak; kérdésként merült fel például egy-egy Örkény-novella elolvasásakor az irónia és a groteszk megjelenése a novellában).

Szépirodalmi szövegeket több forrásból is választottam: néhány alkalommal Goretity József–Laczkó Zsuzsa: *Nem csak novellák* című kötetéből dolgoztunk fel egy-egy novellát, majd – mivel a csoport tagjai közül többen hallottak már Örkény István egyperces novelláiról (sőt, volt, aki olvasott is már belőlük egyet-egyet) – úgy döntöttem, hogy megismerkedhetünk néhány olyan művel is, melyek a magyar általános és középiskolák tanterveinek anyagában találhatóak. Verseket – többek között – Petőfi Sándortól és Csokonai Vitéz Mihálytól olvastunk.

A szövegek feldolgozásának menete

Amint azt Bárdos Jenő írja, „a történeti hűség kedvéért meg kell, hogy jegyezzük: a nyelvtanárok valamikor sokkal óvatosabban bántak a szövegekkel, mint manapság. Alapfokon például, ahol még a jelek értelmezése is problémát jelenthet, csak szavak olvasása folyt, méghozzá ismert tananyagban. A középfokra a mondatcentrikuság volt jellemző, és a javasolt tananyag itt sem a merőben új, hanem egy részben ismert vagy már korábban tárgyalt anyag mintájára átirított bekezdés, esetleg hosszabb egybefüggő szöveg. Csak a középhasaladó és haladó szintek között javasolták a már meglehetősen gyakorlott olvasó számára, hogy területi egysége a bekezdés legyen, amelyben már ismeretlen szavak is előfordulnak” (Bárdos 2000: 145–6). Hozzáteszi, „... a fokozatosság ősi alapelvét manapság sem szabad figyelmen kívül hagyunk” (Bárdos 2000: 146).

„[...] a tanár munkája a szöveg kiszemelésével kezdődik...” (Bárdos 2000: 146). Mint arra már utaltam, az említett csoport esetében igyekeztem olyan szövegeket választani, melyek várhatóan érdekelni fogják a diákokat, ugyanakkor nyelvi tudásszintjüknek is megfelelnek, s olyan, az olvasást **megelőző** s az olvasást **követő** gyakorlatok végezhetőek el segítségükkel, melyek a korábban tanult nyelvtani ismeret-

tek, nyelvi szerkezetek **gyakorlását, bevésését** elősegíthetik. Céлом volt az is, hogy e szövegek megismerésével elősegítsem azt, hogy a hallgatók **önálló véleményyt formáljanak** a szövegek stilisztikai és pragmatikai jellemzőiről.

Ismerkedés Petőfi Sándor költészetével

A szöveg olvasását megelőző feladatok

Mielőtt a kiválasztott szöveggel megismerkedtek a nyelvtanulók, olyan feladatokat végeztünk el, melyek segítségével a szöveg megértése várhatóan könnyebbé vált számukra.

Fontosnak tartottam azt, hogy a diákok megismerkedjenek a szöveg szerzőjével, s a korról, amelyben a szerző élt. Ezt elsősorban nem életrajzi adatok hosszas felsorolásával, hanem az író/költő fontosabb alkotói korszakainak s az akkori magyarországi történelmi helyzetnek a bemutatásával kezdtük el. Ez azoknak a szerzőknek (Petőfi Sándor és Örkény István) az esetében, akiknek a műveihez kapcsolódó feladatokat most bemutatok, mindenképpen szükséges volt.

Petőfi Sándorral nem sokkal a március 15-i nemzeti ünnep előtt kezdtünk el ismerkedni; a költő életútját s az 1848-as eseményeket együtt tárgyaltuk. Előzetes kérdésem az volt, hogy halottak-e már a diákok az említett eseményekről. A csoport tagjai között voltak, akik igen, voltak, akik nem hallottak még 1848-ról, Petőfi neve azonban mindenkinek ismerős volt. Ezután közösen elolvastunk egy ismertetőt a forradalmi eseményekről és a költő életéről s korszakairól. Ezt az ismertetőt – középiskolai tankönyvek és internetes anyagok, képek segítségével – úgy állítottam össze, hogy a hallgatók tudásszintjének megfelelően: tartalmazza a legfontosabb tudnivalókat, ugyanakkor ne legyen benne túl sok, a diákok számára ismeretlen új szó. Elkerülhetetlen volt az, hogy a 19. századi magyar társadalmi-politikai élethez kapcsolódó szavakkal, kifejezésekkel – pl. monarchia, helytartótanács, úrbéri viszony – megismerkedjünk, ezek értelmezéséhez azonban segítségül hívtuk a Magyar értelmező kéziszótár új kiadását (ÉKsz.²), így fejtve meg ezek jelentését.

A szövegek feldolgozása

Petőfitől több verset is elolvastunk s elemeztünk. Elsőként a költő *Fa leszek, ha...* című versével ismerkedtünk meg. A hangos olvasást követően először az ismeretlen szavak jelentését tisztáztuk, majd feladatlap segítségével (1. sz. melléklet) vizsgáltuk meg a verset. A feladatokat a következő elvek alapján állítottam össze (ezt tükrözi a feladatlapon látható római számokkal jelölt felosztás is):

I. A költő s a vizsgálandó vers szókincséhez kapcsolódó feladatok (az ismeretlen szavak tisztázása, a régies szóalakok vizsgálata). E feladat megoldásához ismét az ÉKsz.²-t hívtuk segítségül.

II. A vers nyelvtani sajátosságaihoz kapcsolódó feladatok. Mint az a mellékletben látható, itt alak- és mondattani feladatokat oldottunk meg a verssel kapcsolatban.

Meg kell jegyezni, hogy ezt a Petőfi-verset azért is tartottam alkalmasnak a vizsgálatra, mert sok olyan nyelvtani tudnivaló szerepel benne, melyekkel a diákok az elmúlt hónapokban ismerkedtek meg. Hosszabb időn keresztül foglalkoztunk például a felszólító mód különböző funkcióival (így például szerepével a célhatározói mellékmondatban). Ennek megjelenését a versben a diákok nagyon gyorsan felismerték, s a használat okát jól meg is magyarázták. Hasonlóan jó választ adtak a szórendhez és egyes szóalakokhoz kapcsolódó kérdésekre is.

III. A szóképekkel, a költő stílusával foglalkozó vizsgálat. Ebben a feladatban táblázatos formában gyűjtöttük össze azokat a metaforákat, melyekkel a költő a nőt illetve a férfit azonosítja. Ezt a feladatot a diákok házi feladatként, önállóan oldották meg, s másnap megvitattuk a feladat másik kérdését is, azt, hogy milyen párhuzamokat s ellentéteket fedeztek fel a szóképek gyűjtése során.

Összegzés, véleményformálás az olvasott szövegekről

Az 1848-as események tárgyalásakor megismerkedtünk még a költő *Szabadság, szerelem...* című versével s a *Nemzeti dal* első versszakával is. A diákok mindhárom vers illetve versrészlet feldolgozásakor megjegyezték, hogy nagyon tetszettek nekik a versek s Petőfi stílusa. Arra a kérdésemre, hogy miért érezték így, azt válaszolták, hogy azért, mert olyan általános emberi érzésekről ír, melyek minden kultúrában jelen vannak, stílusa és a versformák, melyekkel megismerkedtünk, nem túl nehezek számukra, így könnyen megértik a költemények mondanivalóját, s ez – érthető módon – örömmel és sikerélménnyel töltötte el őket.

Ismerkedés Örkény István Egyperces novelláival

A szöveg olvasását megelőző feladatok

Csakúgy, mint Petőfi esetében, az Örkény-novellák feldolgozása előtt is megismerkedtünk a korról, amelyben az író élt, s elolvastunk egy rövid ismertetőt is Örkény István életéről, főbb munkáiról. (Az ismertetőt szintén a gimnáziumi tankönyvek és az interneten található anyagok segítségével állítottam össze.) Mielőtt elolvastuk volna a kiválasztott novellákat, megkérdeztem a diákoktól, hogy szerintük miért nevezik ezeket a novellákat „egyperces”-nek. A hallgatók több dologra is asszociáltak: volt, aki szerint azért, mert az író egy perc alatt írta őket, mások szerint viszont azért, mert egy perc alatt elolvashatók. Miután tisztáztuk az „egyperces” jelző jelentését, több novellát is elolvastunk.

A szövegek feldolgozása

A két félév során nem egy alkalommal került sor a kiszemelt novellák elolvasására és elemzésére: egy-egy alkalommal mindig csak egy novellát dolgoztunk fel. Ezek a következők voltak: *Nincs semmi újság*, *Egy meghasonlott tulipán*, *Gondolatok a pincében*, *Mindig van remény*.

Mivel jelen tanulmányban nincs lehetőség arra, hogy minden feladattípust bemutassak, melyeket a novellákkal kapcsolatban megoldottunk, így az egyik novellához készült feladattípusokat mutatom be (a feladatokat ld. a 2. sz. mellékletben). Választásom a *Mindig van remény* című novellára esett. Azért az e novellával kapcsolatban megoldott feladatokat mutatom be, mert úgy láttam, hogy a diákoknak ez az egyperces tetszett a legjobban, s ezzel a novellával kapcsolatban tudtunk leginkább rávilágítani az ironia és a groteszk jellemzőire, hatására.

I. A költő és a novella szókincséhez kapcsolódó feladatok. Ebben a feladattípustban – mint ahogyan az a mellékletben is látszik – először szófajonként elkülönítve beszéltük meg azoknak a szavaknak a jelentését, melyek valószínűleg ismeretlenek a diákok számára. Különösen hasznos volt ez a feladat abból a szempontból, hogy a hallgatók felismerhették azokat a nyelvtani tudnivalókat – pl. igeképzők, határozóragok – melyeket korábban a tankönyvi anyag segítségével már elsajátíthattak. Ehhez a típushoz kapcsolódott egy másik feladat is, melyben a diákoknak – az Értelmező kéziszótár segítségével – a megadott lexémák és frazémák antonimáit kellett megadniuk. A felsoroltak között több olyan is szerepelt (pl. *borsos az ára, lassú észjárású*), melyek jelentését először tisztáztuk, azután a diákok közösen próbálták megkeresni a kifejezések ellentétét.

II. A következő feladattípus szövegértés volt. Itt a diákoknak a szöveghez kapcsolódó kérdésekre kellett válaszolniuk. Ez – az előző feladatok megoldása után – nem is okozott nehézséget nekik. A kérdések megválaszolása után megkértem őket, hogy foglalják össze közösen a novella tartalmát.

III. Az összefoglaló után következett a novella stílusának vizsgálata. A diákok már a korábban olvasott novelláknál nagyon jól észrevették s meg is fogalmazták az Örkenyre jellemző stílus ismérveit. Ezeket a *Mindig van remény* című egypercesnél is megbeszéltük: a témaválasztástól kezdve a történelmi háttérig s az írói szóhasználatig részletesen megvizsgáltuk, hogyan s miért érvényesülhet itt a groteszk.

Összegzés

A fent bemutatott olvasmányok és a velük kapcsolatban megoldott feladatok több célt is szolgálnak a nyelvoktatás folyamatában: a nyelvtanulóknak alkalmuk nyílik magyar nyelvű szépirodalmi szövegeket olvasni – hangosan, csoportban és otthon, önállóan is. Egy-egy szépirodalmi szöveg elolvasása előtt az író, költő korával, pályájával is megismerkednek. A szövegekhez összeállított feladatsorok megoldásakor pedig egyrészt gyakorolhatják a korábban elsajátított nyelvtani ismereteket, másrészt pedig – s erre leginkább összefüggő szépirodalmi szövegek elemzésekor nyílik lehetőségük – a szövegeknek a fent bemutatott stílusbeli jellemzőit is megvizsgálhatjuk.

Irodalom

Adamikné Jászó Anna 2003. *Csak az ember olvas: az olvasás tanítása és lélektana*. Tanulmányok. Tinta Kiadó. Budapest.

Adamikné Jászó Anna 2006. *Az olvasás múltja és jelene*. Trezor Kiadó. Budapest. 263–338.

- Bárdos Jenő 2002. Kulturális kompetencia az idegen nyelvek tanításában. *Modern Nyelvoktatás*. 1: 5–18.
- Bárdos Jenő 2003. *Az idegen nyelvek tanításának elméleti alapjai és gyakorlata*. Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest.
- Gíay Béla 2006. A magyar mint idegen nyelv/hungarológia oktatásának módszertani alapkérdései. In Hegedűs Rita–Nádor Orsolya (szerk.): *Magyar nyelvmester. A magyar mint idegen nyelv – hungarológiai alapismeretek*. Tinta Könyvkiadó. Budapest. 125–144.
- Kuthy Erika 2005. Dalszövegek felhasználása az idegennyelv-oktatásban. *Modern Nyelvoktatás* 1: 48–56.
- Pusztai Ferenc (főszerk.) 2003. *Magyar értelmező kéziszótár*. Akadémiai Kiadó. Budapest.

Források

- Kerényi Ferenc szerk. 2005. *Petőfi Sándor összes versei*. Osiris Kiadó, Budapest
- Órkény István 2004. *Egyperces novellák*. Palatinus. Budapest.
- Nyelvoktató anyagok
- Durst Péter 2005. *Lépésenként magyarul. Magyar nyelv külföldieknek. Magyar nyelvtani feladatok baladóknak*. JATEPress. Szeged
- Goretity József–Laczkó Zsuzsa 1997. *Nem csak novellák*. Debreceni Nyári Egyetem. Debrecen.
- Kovácsi Mária 2000. *Itt magyarul beszélnek IV*. Magyar nyelvkönyv haladóknak. Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest.
- www.magyarora.com

Mellékletek

1. számú melléklet: Feladatok Petőfi Sándor *Fa leszek, ha...* című verséhez

I. Szókinccsel kapcsolatos feladatok

Mit jelentenek a következő szavak? (A jelentés megtalálásához használja a Magyar értelmező kéziszótárt vagy a Petőfi-szótárt!)

lény: _____

egyesül: _____

mennyország: _____

pokol: _____

elkárhozik: _____

II. Nyelvtani feladatok

1. Mit jelenthet a *lényink* szó? Hogyan mondanánk ezt a birtokos személyjeles alakot ma?
2. Mit jelent a *leányka* szó? Miben különbözik a *leány* szótól?

3. Keresse meg a versben azokat a mondatokat, melyekben *ha...*, *akkor* szerkezet szerepel!
4. Keresse meg a versben célhatározói mellékmondatokat (*azért...*, *hogy* + felszólító mód)! (Vigyázat: nem mindenhol szerepel az utalószó!)
5. Miért használja az első mondatban a költő ezt a szórendet: „ha fának vagy virágra”? Mit lehet ezzel a szórenddel hangsúlyozni?

III. A költői szóképekkel, stílussal kapcsolatos feladatok

Milyen alakokban (metaforákkal) ábrázolja a költő a szeretett nőt? És önmagát? Foglaljuk táblázatba ezeket a szóképeket, s vizsgáljuk meg, milyen kapcsolat figyelhető meg közöttük (pl. vmi egy másik dolognak része, vmi egy másik dolognak az ellentéte stb.)!

A nőre vonatkozó képek	A férfire vonatkozó képek

2. számú melléklet: Feladatok Örkény István *Mindig van remény* című novellájához

I. Szókincshez kapcsolódó feladatok

1. Magyarázza meg a következő szavak, kifejezések jelentését! (Használja a Magyar értelmező kéziszótárt!)

Főnevek

kripta: _ _ _ _ _
 tisztviselő: _ _ _ _ _
 főútvonal: _ _ _ _ _
 árjegyzék: _ _ _ _ _
 sírkő: _ _ _ _ _
 kürtő: _ _ _ _ _
 pala: _ _ _ _ _

Igék

hümmög: _ _ _ _ _
 kitégláz (vmit): _ _ _ _ _
 meghökken (vmin): _ _ _ _ _

Határozószók

legkevésbé: _ _ _ _ _
 betonozva: _ _ _ _ _
 mélézva: _ _ _ _ _
 bosszúsan: _ _ _ _ _

Melléknevek

legkézenfekvőbb: _ _ _ _ _
 (lassú) észjárású: _ _ _ _ _
 (nehéz) felfogású: _ _ _ _ _

Kifejezések

számvetést csinál: _ _ _ _ _
 borsos az ára (vminek): _ _ _ _ _
 türelmét veszíti: _ _ _ _ _

2. Adja meg a következő szavak, kifejezések ellentétét (antonimáját)! (Szótár segítségével dolgozhat.)

főútvonal ↔ _ _ _ _ _
 szokatlan ↔ _ _ _ _ _
 félretesz ↔ _ _ _ _ _
 türelmét veszítve ↔ _ _ _ _ _
 gépelt ↔ _ _ _ _ _
 borsos az ára ↔ _ _ _ _ _
 lassú észjárású ↔ _ _ _ _ _

II. Szövegértés

Válaszoljon az alábbi kérdésekre!

Hol játszódik a történet? _ _ _ _ _
 Mit készített a megrendelő? _ _ _ _ _
 Mit ajánl a mérnök? _ _ _ _ _
 Miért különös a kérése? _ _ _ _ _

III. A novella stílusáról

Miért mondhatjuk, hogy ennek az Örkény-novellának groteszk a stílushatása? Mennyiben hasonlít ennek a novellának a hangulata a korábban olvasott Örkény-novellák hangulatához?